

La Caritat, un imperatiu cristià

Bona nit a totes les persones que avui ens apleguem aquí en un acte ben tradicional dins el programa d'activitats que la Junta de Confraries ofereix a Girona en el portal de la Setmana Santa, com a preparació de la festa més important pels cristians, la Pasqua.

Sr. Bisbe

Sra. Alcaldessa de Girona i regidors

Sr. Director dels Serveis territorials de Governació de la Generalitat

Sra. presidenta de la junta de Confraries de Girona

Gràcies per la confiança dels representants de les diferents confraries en convidar-me a preparar el pregó del 2017.

Una confraria per definició és una *“Associació de persones generalment laiques però sota un patronatge religiós, unides per un fi piados, benèfic o d'ajuda mútua dins un mateix ofici o professió”*¹.

Segons Ramon Muntada, que ha realitzat diferents articles d'opinió, les més recents en els butlletins de l'any 2011-2012, sobre l'ahir i l'ara de les confraries, apunta que en aquests moments l'ajuda mútua dins d'un mateix ofici o professió que s'apreciava en la raó de ser de les confraries des d'un punt de vista més històric que en la Setmana Santa de Girona ciutat encarnaven les confraries més antigues com la degana Arxiconfraria de la Puríssima Sang, l'Arxiconfraria de la Passió i Mort o bé la Venerable Congregació dels Dolors, potser és el que està en transformació.

La presidenta de les confraries va manifestar que esteu en un procés de voler potenciar accions a favor d'altres persones com a “ser” de qualsevol confraria i enllaça amb una de les conclusions del 8è congrés de les confraries de Setmana Santa a Valls que va tenir lloc el passat mes de març i que Josep M. Noguera ha resumit en el butlletí d'enguany. Una de les conclusions diu exactament: “Desenvolupar la solidaritat dels confreres i del conjunt de la confraria (per ser fidels amb els seus orígens i per respondre a les necessitats socials actuals), amb una activitat pròpia, si és possible, i sempre col·laborant amb les entitats solidàries de la ciutat, sobretot amb les de les parròquies”

Actualment col·laboreu amb recollida d'aliments, heu organitzat concerts de música coral a benefici de Càritas, entre altres, i em consta que teniu com a desig : “Que qui us vegi

desfilars a la Processó, us identifiqui com aquelles persones que, al llarg de l'any, fan accions pels altres”.

El fet que el Papa Francesc a cada moment –parli del que parli- es posi els pobres a la boca –en llenguatge planer- en deu ser l'explicació. Fins i tot ve un moment que es podria pensar que, per a ell, la pobresa és una obsessió. En tot cas, el que sí que fa la seva insistència és posar l'accent sobre la relació entre l'atenció als pobres i la vida del cristià.

La paraula “pobre” és per aquells que fan l'experiència de no tenir els mínims per a viure dignament, que fan l'experiència de no tenir prou forces personals per fer el que els toca fer....que confien que algú els socorri....que es refien que algú altre els doni la força, els ajudi a tornar-se a situar en la seva responsabilitat....Que surten cada matí a viure el que toca viure, amb les mans esteses, amb la seguretat que passi el que passi està integrat en aquesta existència amorosa d'un ésser superior que -com molts altres aspectes de la nostra vida- a vegades, no podem acabar de definir, però sí que podem explicar-lo per la vivència que en tenim.

El Papa Francesc en una entrevista el 2013, va llançar una frase reveladora: **“Veig amb claredat que el que l'Església (=Càritas) necessita amb major urgència avui és una capacitat de curar ferides i donar escalf als cors dels fidels, proximitat, acostament. Veig l'Església (=Càritas) com un hospital de campanya després d'una batalla. Que inútil és preguntar-li a un ferit si té alts el colesterol o el sucre! Cal curar-li les ferides. Ja parlarem després de la resta. Curar ferides, curar ferides... I cal començar per allò més elemental”** ²

Un hospital de campanya per les batalles d'avui

Els hospitals de campanya només es donen en situacions d'emergència. Un desastre natural, un conflicte armat, una epidèmia....

En aquests moments hi ha hospitals de campanya a Síria. L'any passat van ser notícia quan alguns, van ser bombardejats.

També n'hi ha, en camps de desplaçats en el continent Africà. Minkaman és el camp de desplaçats més gran de Sudan del Sud, acull més de 100.000 persones que hi arriben buscant seguretat i aliments. Porten a sobre el poc que van aconseguir rescatar de casa, durant la fugida.

El nostre món –si resseguim la història- ha estat constantment enmig de batalles, podríem dir d'emergències. Fins fa ben poc, el traspàs del coneixement històric que es transmetia, anava de conflicte en conflicte i de guerra en guerra. Sortosament, aquests darrers anys, aquest enfocament, ja ha fet un viratge.

Aquestes batalles, unes han estat més localitzades...altres com les del nostre món globalitzat, són a nivell planetari. Ara, el que passa molt lluny de nosaltres, al segle XXI, també ens afecta aquí. I, sinó d'on vindria tot l'interès pel que passa als EEUU, o al fet que a Síria hi hagi una guerra amb moltes persones desplaçades, o que les no-solucions als països africans s'hagi convertit en una pressió demogràfica que ens empeny sí o sí, encara que molts perdin la vida pel camí?

Quines són les nostres batalles properes, que ens porten a un seguit d'emergències?

- El drama dels que no tenen feina
- Les empreses abocades a reduir plantilles o a tancar portes
- Els joves exclosos del mercat del treball (malgrat la seva preparació)
- Els sous escandalosos de certs directius d'institucions financeres sostingudes amb diner públic
- Els beneficis desorbitats d'algunes empreses, mentre acomiaden a personal
- Les dones que ,en molts casos, han de tirar endavant la família soles

I, si aixequem una mica la mirada....

- -El genocidi de pobles indígenes
- -La contradicció de la fam.
- -La falta d'atenció sanitària i educativa d'alguns països.
- -El tràfic d'armes i de persones.
- -L'explotació de milions de persones.

- -La guerra.
- -Els milions de desplaçats , els més visibles ara, els de Síria.
- -Tot el moviment migratori mundial.
- -El terrorisme.
- -L'exploració dels recursos de la Terra per part d'uns pocs.

Cada batalla té els seus ferits i les nostres, encara que no són de naturalesa bèl·lica en el sentit originari de la paraula, produeixen vertaderes ferides.

-La solitud, en totes les seves cares.

-La tristesa, les depressions. Tenim una societat neurotizada. Estudis recents, ens alerten que ha augmentat el nombre d'atencions a menors en els centres de salut.

-L'evasió de la realitat a través de diferents drogues. El desplegament policial en una nit de cap d'any per protegir-nos de les persones que prenen alcohol o drogues en excés, ha esdevingut habitual i no ens estranya.

-Les dificultats per cobrir necessitats bàsiques, ja siguin aliments, ja sigui per poder pagar factures de l'energia. Hi ha una franja ampla de famílies on algun dels seus membres té treball temporal o precari , que es veuen abocats en situacions semblants. Aquesta franja social té un nom des del començament de la crisi: els treballadors pobres.

-Els joves estrangers que han arribat a Europa completament sols, i que es fa difícil la relació amb ells per poder encaminar llurs vides. Són vides trencades.

-Persones de fora que viuen entre nosaltres que estan totalment descol·locats i les seves xarxes de relació són molt febles.

-L'atur, amb la impossibilitat de guanyar els diners per sostenir-se. Vivim una gran contradicció com a societat: les persones que tenen un treball el solen viure -en general- amb estrès desmesurat; no sol ser proporcionat l'encàrrec de treball a les hores destinades per fer-lo.

Anys enrere es parlava del repartiment del treball. De moment, la societat opta per tenir moltes persones al marge.

Malgrat tinguem a l'abast com mai, el coneixement en molts camps i la tecnologia, com a societat no sabem resoldre l' equació : **“un treball digne és igual a viure de forma autònoma ”** , tot i que sabem que tots hi sortiríem guanyant.

Curar ferides

La paraula caritat està desprestigiada. En aquests moments qui fa alguna cosa pels altres s'afanya a deixar clar que “no està fent caritat”.

Un rètol en un dels nostres carrers de Girona: “Taller : no funciona amb diners, no és un negoci ni un servei social de caritat. Això és un espai perquè qui vulgui.....”

En un diari local on durant a prop d'un mes hi van anar sortint frases de solidaritat a través de persones d'entitats i àmbits diferents, i una de les frases també deia aproximadament “... no es tracta de fer caritat, sinó de procurar ajudar al desenvolupament...”

Un altre exemple, ...en una tutoria de 2n d'ESO, un alumne per insultar a un altre li etziba ....”això t'ho han donat a Càritas”

A les xarxes quan busques la paraula Caritat també hi fan referència: “En el llenguatge popular el mot «caritat» també es fa servir en un sentit reductor pejoratiu que designa sobretot una forma d'assistència sense amor que constata i consagra una situació d'inferioritat o d'exclusió en què es troba la persona assistida. En aquesta concepció negativa la caritat sembla contradir els postulats del darwinisme social a més pel fet que la caritat ha estat tradicionalment encoratjada per determinades religions. En la laïcització de la societat es procura evitar mencionar aquest terme substituint-lo per altres com solidaritat”.

En la recerca d'un significat vivencial, la paraula Caritat inclou el treballar per la Justícia amb Amor. L'amor que Déu ens té als humans i que, nosaltres creients, no podem separar de l'amor als germans perquè és un mateix moviment encara que per expressar-ho necessitem dues frases.

L'amor al proïsme arrelat en l'amor a Déu és, abans que res, una tasca per a cada cristià, però ho és també de tota la comunitat eclesial, i això en totes les seves dimensions: localment i universal.

Una dona estrangera fa uns mesos va dir una frase que em va cridar l'atenció: "Jo demanava a Déu que em donés una clau per obrir una porta, perquè entrés aire fresc a casa meva". Déu ha fet que us conegués a vosaltres que feu les coses amb el cor. Això ho deia posant la mà a la banda esquerra del pit. Ningú mai li ha explicat que precisament l'anagrama de Càritas està format per uns cors.

Viure la caritat implica tenir una profunda experiència de l'amor de Déu. Aquest Déu que es manifesta en Jesucrist que va expressar un amor preferencial pels pobres i que segueix suscitant aquest amor a la comunitat cristiana per l'acció de l'Esperit.

Teresa de Calcuta en una conferència als seus col·laboradors parlava que de la unió amb Déu brolla, com a fruit natural i espontani, l'amor envers el germà, l'amor envers els pobres³.

L'evangeli està ple de respostes de Jesús que es commou davant diferents situacions del seu moment.

- -El leprós
- -La dona adúltera
- -El paralític
- -La curació de la sogra de Pere, la dona amb hemorràgies
- -El fill mort d'una dona viuda
- -El cec de naixement
- -El sord-mut

I paràboles com la del

- -Bon samarità
- -El ric Epuló

A tots ells, homes, dones, joves.... Els cura les ferides, els transforma...i els reincorpora a la societat.

Això mateix volem aconseguir quan diem “fer caritat” : És donar la possibilitat a totes les persones de sentir que viuen , participen, són d’un lloc en concret. Aquí seria que es sentissin plenament de Girona, ciutadans de Girona amb tots els drets i deures com qualsevol gironí..

Algunes de les paràboles citades ens porten algun missatge més.

En la del ric Epuló ⁴ que només deixava les engrunes a Llätzer i que al morir demanava poder tornar a la Terra per avisar als seus familiars, ens posa en guàrdia, per orientar sobre el que cal fer. Davant una situació que implora justícia, alguna resposta haig de donar-hi. No em puc quedar quiet.

En la paràbola del bon samarità ⁵ el concepte de «proïsme», que es referia essencialment a local, a partir d’aquí el meu proïsme és qualsevol que tingui necessitat de mi i que jo pugui ajudar. Es fa universal. Ens fa dir i sentir com a nostre, per exemple, que en aquests moments, tenim 20 milions de persones en perill d’inanició al continent Africà.

La paràbola del bon samarità continua essent el criteri de comportament i mostra la universalitat de l’amor que es dirigeix cap al necessitat trobat casualment, qualsevol que sigui.

Quan ens preguntem què podem fer –al costat de totes les persones de bona voluntat -, sempre podem concretar-ho en l’aquí i l’avui. És un discerniment individual i col·lectiu.

Podem generar **petits cercles d’amor** al voltant nostre com a fruit de la vivència de l’amor i obertura de cadascun de nosaltres a l’amor infinit, desbordant, immens i que ens descol·loca, ens depassa - i que tampoc l’ acabem de poder “retenir” com ens agradaria-d’aquest Déu que estima.

Formem part d’aquesta humanitat plena de dificultats –guerres, moviments humans, catàstrofes naturals, accidents, submissió a poders econòmics.....- on cada persona malda per ser lliure perquè és l’aspiració intrínseca i profunda de cada ésser humà.

Podem fer passos per persones amb les que es creuen en el nostre camí, podem oferir-nos com a voluntaris en associacions, entitats que treballin pel bé comú, podem decidir que els nostres esforços aniran pels camins de la intervenció política perquè els canvis que es puguin generar afavoreixin a col·lectius més nombrosos.

Troba els altres, trobem Déu i ens trobem a nosaltres mateixos. L’evangeli ens recorda que l’amor es converteix en el criteri per a la decisió definitiva sobre la valoració d’una vida

humana fins a l'extrem que Jesús s'identifica amb els pobres i els necessitats ⁶ i manifesta que són els preferits.

Tots podem col·laborar a fer "vivable" el nostre món ⁷ com oxigen per la nostra humanitat, pel nostre planeta.

Càritas, el nostre hospital de campanya

I, com a grup humà, com a comunitat que ha de posar en pràctica l'amor, necessita una organització.

Quan les comunitats cristianes eren molt petites, no calia...era la utopia del començament : "Tots els creients vivien units i tot ho tenien al servei de tots; venien les propietats i els béns per distribuir els diners de la venda segons les necessitats de cadascú" ⁸ . Vivien en un sentit de comunió tal que els creients ho tenien tot en comú i que entre ells ja no hi ha diferència entre rics i pobres ⁹

En la carta a Diognet, del s.II també els creients eren ben vistos "... però tenen una manera especial de comportar-se que és admirable tal com ho reconeix tothom, sorprenent...Observen les lleis promulgades, però amb la seva vida van més enllà de les lleis. Tothom els persegueix, però ells estimen tothom. Són pobres, i n'enriqueixen molts. Els manca tot, però neden en l'abundància..."

Realment, a mesura que l'Església es va anar estenent es feia impossible una organització com la primera.

Es va organitzar durant molt de temps en diaconies per atendre les necessitats de les comunitats cristianes. Cal deixar constància que moltes persones de l'església, que han estat significatives al llarg dels segles, han anat donant resposta a moltes necessitats del moment històric que vivien: des de l'ordre hospitalària de Sant Joan de Déu en el camp sanitari, fins a les múltiples respostes per educar als infants com Joan Bosco, o per atendre les persones grans com Joana Jugan, per citar exemples amb repercussió propera. I, de més lluny però que hem conegut, Teresa de Calcuta atenent els moribunds del carrer.

L'argumentació en contra de l'acció caritativa de l'Església, va arribar amb més força a partir del segle XIX, després del pensament marxista. S'assegurava que els pobres no necessiten obres de caritat sinó de justícia. Aquestes obres, es farien per pal·liar el que

realment s'hauria de fer i no permeten que la societat es transformi, "caldría crear un ordre just, en el qual tothom rebi la seva part dels béns del món i , per tant, no necessiti les obres de caritat" ¹⁰.

La mateixa Església, al cap d'uns anys, ha reconegut que hi havia una mica de veritat, tot i que és cert que està en mans dels Estats el perseguir la justícia i que l'objectiu d'un ordre social just és garantir a cadascú, la seva part dels béns comuns.

Després de la industrialització, es va passar a una situació en la que els mitjans de producció i el capital estaven a mans de poques persones fins a arribar a la globalització de l'economia.

En aquests moments es parla de la Caritat Política que és aquella dimensió de l' amor que tracta de millorar les estructures en les que se desenvolupa la vida dels éssers humans. El respecte i la promoció dels drets i dels deures de les persones constitueix el bé comú¹¹.

De fet, i està recollit en la Doctrina Social de l'Església, es vol que existeixi un diàleg , que si va enriquit per la visió de vivència de la fe que t'estimula a tenir la mirada oberta a les necessitats de tota la societat, segur que serà en benefici del bé comú.

Certes pràctiques de l'exercici de la caritat havien estat emmarcades, fins fa ben poc, en l'única forma de donar alguna cosa. Se'ns dubte, alguna cosa molt necessària, com els aliments.

És famosa la frase des de dins l'església mateix , que hem sentit moltes vegades i que hem d'anar redescobrint com l'hem de concretar ara, i amb competència, el 2017: "Hem d'ensenyar a pescar i no tant donar el peix". En aquests moments s'hi afegeix que , en alguns casos, ara inclús ens manca la llicència.

Quan actuem col·lectivament, l'impuls de l'Esperit no ens dóna les tècniques i eines per fer l'acció sociocaritativa, no ens dóna el com instrumental de l'acció, per això necessitem de les mediacions de les ciències humanes i socials. Diem que per "exercir la caritat" ens hem de formar. I no és fàcil, a vegades, ser capaços de canviar quan una cosa s'ha fet durant molt de temps d'una manera i funcionava.

Actualment necessitem eines de treball, d'observació, metodologies que ens ajuden a ordenar d'una determinada manera el treball. *"Pel que es refereix al servei que s'ofereix als que pateixen , cal que siguin competents professionalment: els qui presten ajuda han de*

ser formats de manera que sàpiguen fer el més apropiat i de la manera més adequada, assumint el compromís de continuar després les atencions necessàries”¹².

Però l'espiritualitat sí que ens dóna les motivacions, les conviccions, ens ofereix criteris d'acció i sentit que ens posen en acció.

En una societat líquida, com deia Bauman, on res no és sòlid, res no és segur, nosaltres podem dir : L'amor ho és. Partim d'aquí.

Si algú que posseeix béns en aquest món veu el seu germà que passa necessitat i li tanca les entranyes, com pot habitar dintre d'ell l'amor de Déu? Fills meus, no estimem amb frases i paraules, sinó amb obres i de veritat ¹³.

Val la pena conèixer com s'estructura l'acció sociocaritativa de Càritas avui i que actua de forma coordinada en cada diòcesi enllaçada a nivell nacional, estatal i internacional. Després cadascú veurà on es pot situar.

Càritas té l'encàrrec d'acompanyar persones , en un moment determinat o per un període de temps més llarg , que no poden cobrir les necessitats bàsiques i viure amb dignitat. Sempre, com a objectiu final està el que esdevinguin autònomes i que elles mateixes puguin tornar a portar les seves vides personals o familiars. En la línia del que Vicente Altaba, consiliari general de Càritas espanyola comenta sobre que les accions que fem siguin significatives, que no s'acabin en elles mateixes.

Un noi que feia molts anys que no veia , fa uns mesos em va reconèixer a Càritas, em va abraçar i em va dir : “Estic en bones mans”, com si parlés d'un metge.

Com a emergència d'aquest moment, s'està fent molta feina als camps de refugiats al corredor europeu per allargar la mà a la gent que fuig de la violència, davant la impotència de tots plegats.

Altres persones aquí, donen suport econòmic a projectes que Càritas està realitzant en punts del bisbat, com a resposta a necessitats detectades: en l'àmbit de l'educació, en la formació en el treball, en els serveis d'aliments, en l'acollida de dones, en grups d'ajuda psicològica,...

Aportar coneixements específics per analitzar decisions que s'han de prendre, és de gran vàlua.

Empreses que comencen a veure la seva aportació en la normalitat, i destinen alguns llocs de treball a perfils d'inserció.

Hi ha organismes o particulars que cedeixen pisos per poder acollir persones que han hagut de fugir dels seus llocs d'origen perquè perillava la seva integritat física.

Altres, posen a disposició espais per a realitzar activitats, mitjans de transport o màquines necessàries per a l'activitat diària.

Entitats que es fan conscients que poden fer lloc a persones amb pocs recursos perquè puguin participar en les seves activitats de manera integradora.

Hores de voluntariat , moltes hores de voluntariat per fer realitat molts projectes. Càritas va néixer del voluntariat i en té una llarga tradició. La força es multiplica per la dedicació de moltes persones.

Benet XVI en la preciosa carta Déu és amor a la que m'hi he referit varies vegades, té una paraula per reconèixer aquest fenomen actual de les múltiples formes de voluntariat. L'emmarca com a un fenomen de cultura de la vida en contraposició a la cultura de la mort, com per exemple la droga. I, l'aspecte educatiu és que els voluntaris no es busquen a si mateixos sinó connectar-se a l'altre¹⁴.

L'investigador nord-americà John Seely Brown , teòric sobre aspectes de voluntariat , el considera com una forma de participació social molt efectiva i transformadora.

També, des de ja fa uns quants anys, Càritas va ser capaç –al costat d'altres iniciatives que van en la mateixa línia- d'iniciar una empresa d'economia social, perquè moltes persones tinguin un lloc de treball, facin un recorregut formatiu i es dignifiqui la seva existència.

Permeteu-me una concessió:En la trobada de Nadal de l'empresa d'inserció de Càritas ECOSOL , en l'espai El Coro de Sarrià, analitzava el col·lectiu que hi vam participar. Des de la gerent de l'empresa que servia als treballadors i professionals...fins al secretari general que va acabar escombrant abans de marxar...La responsable del taller de bosses que hi era amb les dues treballadores, confessava: "vaig agafar el projecte perquè integra; amb un mes han après molt" Un altre grup es presentava: nosaltres som la brigada de neteja de grafittis i jo estic com a responsable de la cadena de muntatge de bicicletes..., i

nosaltres som els que anem amb les bicicletes de missatgeria. Aquests últims, van venir al sopar vestits de feina perquè tot just havien acabat.

Allà al mig també barrejats, uns quants tècnics i voluntaris. Segurament són algunes de les moltes persones que creuen que el món ha de tendir cap aquí. Què bonic! vaig pensar. Això, és el món de les benaurances. Tot plegat té alguna cosa a veure amb un pensament del testament espiritual del bisbe Jaume Camprodon: “Déu és entre els crucificats i entre els altruistes d’avui. No el busqueu en el cercle dels aposentats i les parafernàlies, encara que es vesteixin de religiositat” ¹⁵.

Característiques del nostre hospital de campanya

La provisionalitat seria aquella actitud “d’estar en peu de guerra”, de no acomodar-se, de fer el que calgui en un moment determinat i deixar de fer-ho quan ja no sigui necessari.

Sempre, però més quan actuem com a col·lectiu, cadascú ha de tenir clar que no és la nostra generositat individual . No és la nostra “obra” personal. Això no vol dir que estimem profundament el que fem i que ens hi impliquem fins el moll de l’os fins al punt de fer-ne un estil de vida.

Ser conscients que les cures, en sentit al·legòric, les accions caritatives, són per evitar la mort, no per quedar-se a l’hospital.

Allò que ens repugna...que ens fa girar la cara perquè és lleig, malalt, vell....som capaços d’abraçar-ho i transformar-ho. Què van fer alguns sants com a signe? Sant Francesc d’Assís, que torna a estar de moda, va abraçar un malalt de lepra. Quan ho va haver fet, va ser capaç de fer el que havia de fer.

Mirar la persona a la que acompanyem , conscients que amb la mirada li estem dient que té la mateixa dignitat que nosaltres.

Per agafar un exemple de trobada de Jesús amb les persones, agafo la del cec de naixement que després de curar-lo, el va fer marxar i el va advertir severament. No el va fer quedar amb ell, no li va dir : “queda’t i escolta’m i sigues deixeble meu”. En canvi sí que li digué: vigila de dir res a ningú.

Demana la nostra discreció.

L'altra cosa és que ell mateix decideixi dir amb veu alta el que li ha passat, l'experiència -jo diria d'amor , de transformació- que ha viscut.

I, no oblidem, que un element que va inclòs, és l'estrès. No hem vist mai un hospital de campanya amb calma. No ho seria. Tothom corre, els ferits es queixen, gemeguen, el material és escàs per poder atendre a tothom.

No ens hem d'estranyar que -l'exercici de la Caritat- porti moments de tensió. Que exercir la caritat a vegades, inclou moments de conflicte perquè donaríem solucions diferents a un mateix problema o perquè no tenim massa clar si ens en sortirem o si tindrem els recursos necessaris per atendre a les persones que voldríem i com voldríem. Sempre dins el repte de transformar les dificultats en possibilitats¹⁶ .

En l'exercici de la Caritat, els voluntaris podem interpretar actituds, comportaments de les persones a les que es vol ajudar de manera molt diversa. Hi ha situacions que ens generen malestar, un gran malestar. Mirar de cara la persona que està patint, acompanyar-la en la seva situació -a voltes injusta- porta inclòs sentir com a pròpia la situació .

Per acabar

No tenim solucions per a les necessitats de totes les persones que se'ns acosten , però l'amor sempre ens fa fer un primer pas, el que estigui al nostre abast, un gest. Un gest que s'entronca amb el gest de Jesús el dijous Sant quan renta els peus als apòstols abans de partir el pa.

“ La transformació del món comença sempre en nosaltres mateixos. Només a través de la nostra bondat i el nostre amor podem canviar el món de forma duradora” ¹⁷

¹ Alcover-Moll :*Diccionari*, edició de 1968, vol.II

² Spadaro, Antonio s.j.: “Entrevista I Papa Francisco”, Santa Marta, agosto 2013

³ Del llibre Crist és el pobre, recull de discursos i xerrades de la Mare Teresa, Editorial Claret, 2016

⁴ cf. Lc 16,19-31

⁵ cf. Lc 10,25-37

⁶ cf. Mt 25,31-46

⁷ Francisco, “*Lloat sigueu*”, ed. Claret

⁸ Ac 2,44-45

⁹ cf. també Ac 4,32-37

¹⁰ Benet XVI , *Déu és Amor*, editorial Claret

¹¹ cf. GS 26 y 73

¹² Benet XVI, “*Déu és amor*”, Ed. Claret , núm. 31

¹³ 1Jn

¹⁴ Benet XVI, “*Déu és amor*”,ed. Claret, núm. 30b

¹⁵ Camprodon, J. “ *Comiat* “: Suplement especial del Full Parroquial gener 2017

¹⁶ Altaba Vicente: “*La dimensión social de la Evangelización en Evangelii gaudium*”, Cáritas

¹⁷ Willigis Jäger, “*Sobre el amor*”, ed. Kairós